ლიტერატურული საქართველო

ჩემი ხატია სუ[illegible]შობლო,
სახატე — მთელ[illegible] ქვეყანა

საქართველოს მწერალთა კავშირის ყოველკვირეული გაზეთი

პარასკევი, № 47 (2826) გამოცემის 61-ე წელი: 22 ნოემბერი, 1991 წ. ფასი 40 კაპ.

გილოცავთ გიორგობას — დიდმოწამისა და ძლევამოსილის წმიდა გიორგის სასნაულის დღეს

გალაკტიონ ტაბიძის დაბადების 100 წლისთავის საიუბილეო ღონისძიებათა შესახებ

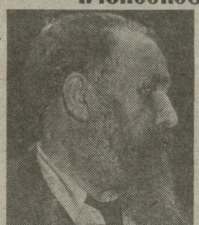

დიდი ქართველი პოეტის გალაკტიონ ტაბიძის დაბადების 100 წლისთავის აღსანიშნავად საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტი ადგენს:

1. დამტკიცდეს გალაკტიონ ტაბიძის დაბადების 100 წლისთავის იუბილეს მომწყობი კომისიის შემადგენლობა და საიუბილეო ღონისძიებათა გეგმა.

2. საქართველოს რესპუბლიკის ეკონომიკისა და ფინანსთა სამინისტრომ, საქართველოს რესპუბლიკის კულტურის სამინისტრომ, საქართველოს რესპუბლიკის განათლების სამინისტრომ, საქართველოს რესპუბლიკის მატერიალური რესურსების სამინისტრომ, საქართველოს რესპუბლიკის ვაჭრობის სამინისტრომ, საქართველოს რესპუბლიკის სოფლის, ტყის მეურნეობისა და კვების მრეწველობის სამინისტრომ, საქართველოს რესპუბლიკის ტრანსპორტის სამინისტრომ, საქართველოს რესპუბლიკის ბეჭდვითი სიტყვის დეპარტამენტმა, ქალაქ თბილისის მერიამ, ვინის რაიონის პრეფექტურამ, საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნულმა საინფორმაციო სააგენტომ, „საქართველომ“ — საინფორმმა, საქართველოს მწერალთა კავშირმა, საქართველოს მხატვართა კავშირმა და მიხეილ ფონდმა, რესპუბლიკის შემოქმედებითმა ორგანიზაციებმა მიიღონ ზომები გალაკტიონ ტაბიძის 100 წლისთავის საიუბილეო ღონისძიებათა განსახორციელებლად. გამოყონ იუბილეს მომწყობი კომისიის განკარგულებაში შესაბამისად საჭირო სახსრები და მასალები.

საქართველოს რესპუბლიკის
პრემიერ-მინისტრი
ბ. გეგეჭკორი

საქართველოს რესპუბლიკის
მთავრობის სახელმწიფო კანცელარიის მმართველის მოადგილე
ჯ. კვარაცხელია.

80-იან წლებში თვითგამოცემაში მრავალი საინტერესო ლექსი გავრცელებულა. ერთ-ერთი მათგანია ქვემოთ გამოქვეყნებული ასეული ერთი ცნობილი პოეტის ლექსზე, რომლის ავტორიც არ ვიცით. ამჟამად ვთხოვთ, თუ შეუძლია, შეეგებეგობინოს თავისი ვინაობა, ვინაიდან ის ეპოქა, როდესაც საჭირო იყო გვარის დამალვა, წარსულს ჩაბარდა.

მეოდროვეებს

ხალხმა თითქოს არაფერი იცის, მაგრამ
ხალხმა მართლაც ყველაფერი იცის,
იცის, როგორ იყიდება საქართველო
და არ სჯერა თქვენი ყალბი ფიცის!

ბოღმა გკლავთ და დარდი გაღნობთ,
მაგრამ არა მშობლიური მიწის,
სავარძლების მოპოვების შური
გაღრჩობთ, —
ხალხმა ესეც იცის!

ტაკიმასხრებს ტაშფანდური
გაგიმართავთ
და თქვენს ფეხქვეშ ჩვენი მიწა
სირცხვილისგან იწვის,
„ერის მამებს“ არაფერი გეკითხებათ
საკუთარი კუჭის გარდა, —
ხალხმა ესეც იცის!

კუჭატნელთა აღზევება ბევრჯერ
ვნახეთ,
მარადელთა ამხედრება — ვერა,
კუჭატნელთა გვერდით დგახართ
და ხალხს თქვენი არაფერი სჯერა!

ჯაყოს ფეხქვეშ ფიანდაზად
ეფინებით,
ხევისთავის მოდგმის ხართ და ჯიშის,
უსირცხვილოდ ორსკამზე რომ
გიყვართ ჯდომა, —
ხალხმა ესეც იცის!

ძველთაძველი სიბრძნე გახლავთ
არ ეგების ორი უფლის ყოლა,
ან სამშობლო იწამეთ და
ან სამშობლოს გამყიდველი მოლა!

ან კაცურად აღიმაღლეთ ხმა კაცური
და ატარეთ ერისკაცის ქუდი,
ან შეეწით მკერდზე ცხარეთ მუშტის
ბრაგუნს
და მტარვალს უქიცინეთ კუდი!

თორემ როცა განკითხვის დღე
დაგიდგებათ,
ვერ გიშველით ცრემლები და ფიცი,
არ შეგრჩებათ ღალატი და ორპირობა,
რადგან ხალხმა ყველაფერი იცის!

მარაგდელი
1980 წ.

ძვირფასო მეგობრებო!

შეგახსენებთ, ჯერ კიდევ შეიძლება გაზეთ „ლიტერატურული საქართველოს“ გამოწერა.

წლიური ხელმოწერის ფასია 20 მან. და 76 კაპ.

ნახევარი წლის — 10 მან. და 40 კაპ.

ხელმოწერით ჩვენი მკითხველი 10 მანეთსა და 40 კაპიკს დაზოგავს — გაისად ჯიხურებში გაზეთი გაიყიდება არა 40, არამედ, 60 კაპიკად.

ამასთან, „ლიტერატურული საქართველოს“ ერთი წლით ხელისმოწერს უფლება ექნება, შეიძინოს ტალონი **კონსტანტინე გამსახურდიას** 20 ტომეულისათვის, რომლის პირველი ტომები მალე გამოვა.

20-ტომეულის მსურველებს შეუძლიათ მიმართონ „ლიტერატურული საქართველოს“ რედაქციას (გუდიაშვილის მოედანი № 2, ლერმონტოვის ქუჩის დასაწყისში), ან შესაბამისი რაიონების წიგნის მოყვარულთა საზოგადოების განყოფილებებსა და რესპუბლიკურ გამგეობას (რუსთაველის პრ. № 40/1).

ცნობებისათვის დარეკეთ: 98-36-68.

ლიტერატურული საქართველო

რეპლიკა

ორი დეპეშა

ამ დღეებში ჩვენმა რედაქციამ არაერთი დეპეშა და წერილი მიიღო — მკითხველები გვეალერსებდნენ გაზეთის დაარსების სამიწლისთავზე. განსაკუთრებით გაგვიხარია მწერალ ილია რურუას ბატონებიდან გამოგზავნილმა დეპეშამ, რომელის ტექსტი ასეთია:

„თბილისი, ლადო გუდიაშვილის მოედანი 2, გაზეთ „ლიტერატურული საქართველოს“ მთავარ რედაქტორს.

ბატონო ნოსო, სულთა და გულთა გელიცოცხა თქვენი რედაქციის მთელ შეგობრულ კოლეკტივს ქართული მწერლობის უსაზღვაროს ორგანოს, ეროვნული გაზეთის უსმილეს. ვისურვებთ ახალ წარმატებებს.

თქვენი ილია რურუა“.

განსაკუთრებით იმიტომ გაგვიხარდა ეს დეპეშა, რომ ბატონმა ილიამ, როგორც თავად ალიარა სპეციალურ წერილში (იხ. „ლიტ. საქ.“ 18 ოქტომბერი), ნაჩქარევად და დაუკვირვებლად მოაწერა ხელი მწერალთა კოლეგატურ განცხადებას მწერალთა სასახლის დაკეტვის გამო (იხ. „ლიტ. საქ.“ 4 ოქტომბერი). შემდეგ გაზეთში ილია რურუას მოთხრობაც გამოქვეყნდა (იხ. „ლიტ. საქ.“, 1 ნოემბერი).

მაგრამ ჩვენი სიხარული მალე განცვიფრებამ შეცვალა: გაზეთ „ბამულში“ წაიკითხეთ ბატონ ილიას მეორე დეპეშა, რომლის ტექსტი ასეთია:

თბილისი, რუსთაველის პროსპექტი 37, რუსთაველის სახელობიდუმა, ბატონ კოტა ომელაშვილს, ბატონ ვაჟა გიგაშვილს.

იმის გამო, რომ „ბამულის“ ბოლო ნომერში გამოქვეყნებულ ჭარბად მწარალი განცხადების წინააღმდეგ ეგიორის შეხალებელობა თბილისიდან წამოსულამდე არ მომეცა, გთხოვთ ეს დეპეშა გამოაქვეყნოთ თქვენს გაზეთში, ვითარცა დადასტურება ჩემი ხელმოწერის დართვისა მწერალური სინდისისა და მოკალაკეობრივი მოვალეობის ამ დოკუმენტზე.

ილია რურუა“.

საინტერესოა, რა „დოკუმენტს“ შეეკერთა თავისი „მწერალური სინდისი და მოკალაკეობრივი მოვალეობა“ მწერალმა? ეს არის მწერალთა კოლეკტიური განცხადება, დაწერილი „მიმიმხილველის“ გამბედაობელი სტატიის პასუხად, რომელშიც ნათქვამია, რომ ჩვენი გაზეთის ინიციატივით „რეპრესირებისათვის გიოწერა“ ბევრი მწერალი, რომ ჩვენ ვატარებთ „ცილისმწამებელურ პოლემიკას“. რომ უნდა შეფასდეს ჩვენი „მწერალის ღირსებისთვის შეუფერებელი საქმიანობა“, რომ „პასუხი უნდა აგებინონ „მიმიმხილველს“(!).

უნდა ვიგულისხმოთ, რომ ბატონმა ილიამ ორივე დეპეშა ერთდროულად გამოუგზავნა „ლიტერატურული საქართველოს“ და „ბამულის“ რედაქციებს. იმიტომ, ცხადია, ვერ ეიკითხავთ, თუ როდის იყო გულწრფელი ჩვენი უფროსი კოლეგა.

ნოსო ნიბუა

ნუთუ არ დადგა დრო?

უთანხმობა, შინაამბოლოობა ყოველთვის იყო ნებისმიერი ქვეყნის, დიდი თუ პატარა დამდეგელი. ამის მაგალითები ხავერბა ისტორია. უფრო მეტიც, შინაამბოლოობა, ეროვნულთაუგანცალკევებულ ამის ნიადაგზე ეარმოშობილი ნეგენ-ალეგეეა სიმეკაცეს აცლის, ანგრევს სახელმწიფოთათვის შეფარებით ახე პატარა უკრეფლაკეკ, როგორც ოკეანეა, არადა ქვეყნის სიძლიერე მახი სიმეკაცეზედ ალეგის ხათავენ. ამიტომ არავის არა აქვს ეიხი ბოლოეოფის უფლება. ეიხი უმეტეს ეროვნული სახელმწიფოოა. გოოცესახს, უფრო მეტად ეკონომეკეკელ ინეკვეს ინ, რომ მოავალეკრანახულ საქართველოს, ეის კანაწაეეს ერა ჯერ თავიუფლებისაკენ ინრიალე ნახეეიე არ გადაუფლამ და უკვე გამოჩნდნენ შინაამბოლოობის მოტრფიალეენი, ხაზოკადოეის თავეზსამნეენი, რომელნიც ფდეთადეე ახალი ძალეი, უფრო „ეკარად უტეკენ ხალხის ნეეიი არიეენ ხელისუფლებას ინ ეე მაშინ, როცა გარდამავალი პერიოდისათვის ბუნებრივად დამახასიათებელმა პრავალ- ეკონომიკურმა, პოლიტიკურმა, სოციალურმა და სხვა პრობლემამ უფრო მწვავედ ინიხა თავი.

ყველაზე მოავარი, რიფელი და ბრძე ინ არის, რომ ეკონომიკური კრიზისი დამოკეკს ბახალითეკ ფაკეეკადა ეკეკ ეკეკ. ამაში გაოცება არაფერია. ცხოვრებაში ყველაფერია მოსალოდნელი. მაგრამ ეახაკეკი ინ არის, რომ ხალხს აზ ეაკცთან ინპრობის შედეგად ფა შეეძლა ბატონალური ფოლთალ, ცხოვრების ძირითადი ეეკარი და ხახარი.

არახალეკ ფაბავეეეფეეეა, ეეკეს სეკტეეებრის ერთი კაფეხარა ეკალი მოელი ხმალ ეეეეარიდა ალეთ. ეეეე

წინ... სოკრატესაკენ...

(ცოტა რამ სამართლებრივი ნიჰილიზმის ისტორიიდან)

იური გაბისონია

ნიჰილიზმი, მოგეხსენებათ, ლათინური სიტყვაა („ნიჰილ" — არარა, არაფერი) და ნიშნავს ყოველგვარ საყოველთაოდ აღიარებულს უარყოფას, სრულ სკეპტიციზმს.

სამართლებრივი ნიჰილიზმი, ჩვეულებრივ, გაგებულია ორი ძირითადი მნიშვნელობით: ა) ნიჰილიზმი საკანონმდებლო პრაქტიკაში და ბ) ნიჰილიზმი კანონმდებლობის შესრულებაში, ანუ კანონისა და კანონიერების, სამართლისა და სამართლიანობის ფასინირება (პირველი დარდ. 3103ა, შეუსრულებლობა, არაეფექტიანობა, ანუ ლეგალობა).

ამ ორ ნიშნებს ერთ-ერთ ადგილზე ასეთი ტერმინებიც ეწოდა: „ბინადარ ნიჰილიზმი" (ანუ „ბინადარ ანარქია") ... „ველური ნიჰილიზმი" (ანუ „ველური ანარქია").

... ეს ... ველური ნიჰილიზმი 399 წელი. ათენი—მონათმფლობელური დემოკრატიის უბერავლები მეტი და ცოტადელი. ბაზიადოვის ომიდან ეს საკმაოდ მნიშვნელოვანი ნაწილი ეკუთვნოდა დემოკრატიული წყობილებისათვის დამახასიათებელი ისეთი ინსტიტუტების ლიკვიდაციისა და დემოკრატების, როგორიცაა ფინანსია (ანონის წინაშე თანასწოროფლებისა) და ისეთი-რა (ხალვათის თავისუფლება, პოლიტიკურ ცხოვრებაში თავისუფალ მოქალაქეთა მონაწილეობის თანასწორუფლებისა). „ანტიკურ სამყაროს (და, მაშასადამე, მთელ ისტორიულად პროგრესულ კაცობრობას!) უკვე ! ბიჯელი აქვს სახელწოდება და სამართლის შესახებ მოძღვრებათა განზოგადება-სრულყოფის ტალანი და ბორბინაზე ადად ხასეხა პოლიტიკური შეხედულებათა კრიზისი, რომელიც ათენისური ხასტების დაცემის თანმხვედ. ძველი მსოფლიოის ერთ-ერთი უდიდესი მოაზროვნე, ათენელ ბრძენად წოდებული სოკრატე ათენის ნაციე მსაჯულთა ხასამართლის (ჰელეიას) წინაშე დგას, როგორც... ბანსასეელი!.. დგას, 501 ნაციეი მსაჯულის წინაშე ბრალეული წარდგა კაცი, რომელიც ათენის სახელმწიფოზე ზრუნვაში ათენ-ალიბენელ, კრიზისდან მისი გამოსვლის გზებს უკვალავდა ხანგრძლივადაც. მართლმსაჯულების წინაშე წარმდგარა კაცი, რომელსაც არათუ კანონის ზეგარის გადალახვა უფიქრია ოდესმე, არაგნე მოელი თავისი საკმაოდ ხანგრძლივი ხიცოცხლის მანძილზე კანონის უზენაესობას, მისი წმიდათა-წმიდად დაცვას აფასებდასან ქადაგებდა. „კანონ აკეთებს ამას, რასაც კანონები გვიბრძანებენ, იგი აკეთებს სამართალს, სამეგანს", ამტკიცებდა სოკრატე დღენაადგ და, რაც მოკვირა, თავადვე ზედმეწენელი იყიდეთ ათენის კანონია მოთხოვნებს!..

მაგ, რა დაბადა 70 წელს მიტანებულმა სოკრატემ ხალიჩო, რაში ხდებენ ეს ბრალს?!

ეკარიანი მოგვითხრობენ (ხაკმარისი დადასტურებული სოკრატეს მოწოდის, ანუ ეფიდეანი მოაზროვნის ალკიბიადეს თხზულება „სოკრატეს აპოლოგია"), რომ ხაბმა ათენელმა მოქალაქემ (მათი გვარები ცნობილია, მაგრამ აქ მათი დასახელება არაფერს გვაძლევს!) ნაფიც მსაჯულთა ხასამართლოში სოკრატეს წინააღმდეგ ალაბი შეიტანეს ბრალდებანი: ეგი არ სცემს ღმერთებს, რომელთაც ალიარებს ათენის სახელმწიფო და სხვა ახალი ღმერთების აღიარება სურს, ამასთან, თავისი ამ და სხვა მოძღვრებით ვინ-ცა ახალგაზრდობასა. სოკრატეს ეარც მისი მოსმენიდან თავგადაყლეული მცდელობას უშვებენ, ეარც თავის დასაცავად ხასამართლო პროცესზე წარმოთქმულმა ბრწყინვალე სიტყვამ — ჩვენს წელთაღრიცხვამდე 399 წლის აპრილში ქალაქის (რომლის მოსახედავი, არისტოტელეს ცნობით, მოფუტბენია ფიდეარ ათენელს, ვინმე ლოკრისს!) 280 ხმით 221-ის წინააღმდეგ ეგი ბრალეულად სცნო ინკრიმინირებულ დანაშაულში და, მოუხდავად ამისა, რომ ამ ბრალდებისათვის იმდროინდელი ათენის კანონმდებლობა სიკვდილით დასჯას არ თვალისწინებდა (ინტერესშოკალებული ან აქვეა ალაბნაწნული, რომ სიკვდილი ისეთნაირად: ხუთ ! ხასის დანაშაული: ზერეგელობა, ხსენი კონების დაფტაცება, თავისუფალ მოქალაქეთა და მონათა გატაცება-გაყიდვა და ხასეულწოფის ღალატი), სოკრატეს სიკვდილით დასჯა მოუხაკენ!!!

სიკვდილმისჯილი სოკრატე არ კარგავს ხალის ეზნოობას და ირონიის ბერძნულია ეკ. „ხასიკვდილო ბანაენი ხასრაცხვნია არა ჩემთვის, არამედ მათთან, რომელებსაც ეგი ბამიაკანენ", ამბობს ეგი, ხალო ერთ-ერთ მოწოდეს, რომელსაც ბამოკვეა სინანული ეგზომ უკანონო განაჩენის გამო, ეუბნება: „ეგზომ ძალრეფაო ამალილიარე, ეშინოს რა ადამიანებისა, ვიდრე უბამრთლიდ?! ხხვა კეთილსმსურველი — კრიტონ კი, ვერ ხედავს რა სოკრატეს ხსნის ხხვა ხაშუალებას, მის ცხინაენ ბაკეცვას ამხადებს...

მაგრამ ჭერეერთხი დაჯტაგოთ სიკვდილმისჯილი ბრძენი ხასეულის აღარეულების მოლიდინში, უხამრთლი ხასეულის გამო აღარეულ მწარე ფიქრებთან ერთ-ერთ ადგილ ფიქრებთან ერთ-ერთ ადგილ ფიქრებთან ერთ-ერთ ადგილ

22 "ლიტერატურული საქართველო"

„წელი ერთი და ათასი"

გოჩა ჯაფარიძე

ასე ეწოდება ცნობილი მწერლისა და ისტორიკოსის თამაზ ნატრიშვილის წიგნს, რომელიც 1988 წელს დაბეჭდეს „გამომცემლობა „ეროვნებამ". წიგნი გამოიცა ამ დროს, როცა ქართველ მკითხველს ინტერესიცაფული სუნი დაჰქონდა. რაკი პოსტ თითქოსდა შეუძლებელი და ურეფორმადაენული ხასიათული ჩამოეხსნა ბევრ საიდუმლოს, გამოშიფვლნენ მიჩქმალული სამპრალნი. მწერლები, კრიტიკოსები და ისტორიკოსები ხასპად დაეწყნენ ერთ დროს აკრძალულ წყაროს. სამშობლოს ფუნთნელი დღე და თანმეფერთოფობა ბასდა სკა-ბასიანობა ეს ანბანი ვაცხოველებულია ბაგელა-ბეგიანელის პროიორტაციული მიმართულება. ამ პროოსებში ერთგანად შენელდა ინტერესი უფრო შორეული წარსულისადმი, რომელზედაც ყოველთვის შეგვეძლო საუბარი, რომლითაც ვამაყობდით და რომელიც თავლებზე ცრემლებს გვკვრიდა. და ალბათ, ეშინ თუ ეთქვა ის, რომ ქართული კრიტიკა დუშილით შეეფლოთამაზ ნატრიშვილის ამ ახალ წიგნს, თუმცა კი ის უეჭველად იმსახურებს ყურადღებას.

მეთოვლელ შეეახსენებ, რომ თ. ნატრიშვილმა თავისი მოღვაწეობა 1958 წელს სრულიად ახალგაზრდამ, პროსპიოკოსობით დაიწყო. შედარებით მოგვიანებით, 70-იანი წლების დასაწყისში ოფოტა მასში მკვლევარი ისტორიკოსის ნიშნა, რომელიც გამოფენილა ცნობილი ქართველი დიპლომატისა და ისტორიკოსის ოიოტ ჯანთველის მოღვაწეობისა და ისმაილიკოთა მოძრაობის შესახებ დაწერილ ნაშრომებში. ამავე დროს დაინტერესდა ან ახალი თემატიკით — საქართველოს ისტორიულ წარსულზე მბატერულ-ისტორიული ნარკვევების შექმნით და მისი პოპულარიზაციით.

ფარული მეთოხველს, საერთოდ, უეჭოს სკლოიოსთან საუნე და ხმენეფერო ტერმინოლოგიათ გადატანილ ვრცელი შეენეტიული გამოკვლევებს კოთხეოგი ეტანება პოპულარული ენით, მსატყრულად გადმოცემული წარსულის სურათებს, რომლებიც ხაუფალით ალიბეგზედა ცნობიერებაში და ალეგაუს ფანტაზიას. ხაკარნი ყეო ვანტანგ ჭელთის შესანიშნავი „ქართლის ცხოვრების ქართველებს" პოპულიაცია, რომ ნათელი გახდა ამ ეანრის ამოუწურავი შესაძლებლობები.

პოპულარიზაცია შეეფერება სხვისი „დაწერილნეს და უკვე კარგად ცნობილის. ზეიმდება საკუთარი ნაფაეზეს და ნაპრეკეს. თ. ნატრიშვილმა ბეჭა ეარნა. ის თავად მოიპოვებდა ინ ბასალებს ალბოსაკლეურ, ეეარიუულ ქართულსა და სიმბერ წყაროებში, რომლებე მოკვლიოსრიდნენ საკარიველოს ისტორიის ამ თუ ინ ეპიზოდზე, ეეი ინ შეუდგენილ ბეეერს უმნიშვნელო ცნობას დადეტალს მწერლისა და ისტორიკოსის ჰელში ახალი ელვარება და ეფექტიანობა შეიძინა.

რას წარმოადგენს თ. ნატრიშვილის ახალი წიგნი? აქ დაბეჭდილ ნარკვევებში ასახულია ჩვენი ისტორიის ბრილიანი ეპიზოდი: შუშანიკიდან თითქმის თანამედროვეობამდე. მეთოხველის თვალწინ ჩაივლის ათასნახევარი წელი. მაგრამ რა არის თუნდაც ეს დიდი პერიოდი კაცობრიობის ისტორიაში? თვალის ერთი დახამხამება, სხვა არაფერი. მეორეა ეამოსელი, მაგრამ ამავე დროს ელეფსებერე. ბეტენ მოკიეულია ბრძანებს: „ერთიანება ენე ნუ დაკავიწყდებას, საკუთარნო, რამეთუ ერთი დღე უფლისა მიერ, ვითარცა ათასი წელი, და ათასი წელი, ვითარცა ერთი დღე". ეს სიბრძნე დიდმა ეოფამ ამე გამოსაკა: „ერთი წელი და ათასი ბარდახარიკამბარ". ოფიე ნატეკეეი ბეიდო საუოეკელთა ნარეცენზიო წიგნის სათაურსაც.

თ. ნატრიშვილს აქვს თავისი საყვარელი თემები, რომელიც ზმანად უბრეწეფეს, ხეეეს და ახალი ფაქტებით ამდიდრეს. ახეთი თემებია დიდგორიოს და ბარამდის ბრძოლები და ბარეფოფის აჯანყება. ეუღიელებელად ვერ ეხეკითბავთ, თან „დიდგორის". ირიანენტალისტის თვალით დანახული ეპოქა ეარიზოვდეფეს ავტორი, მოკვლთხრობს ილ-ღაზის ლაშქრობის ბიბეზებზე და დავითის „ძლეეეა საკეკვეელის" ხარრაშორისო რეზონანსზე. არ შეძლება არ დავთანხმო თ. ნატრიშვილს, რომ დიდგორი თამარად ამოუდგამს მბარში მხოფლიო ისტორიის ეეეეიუნე პოპულარულ სახეეფეს. დიდგორი ჩვენთვის შეეძლეეს უფრო მეტიც იყოს, ვიდრე ხალმანი და ლეკანტო, ტრაფალგარი და ეუსტერლიეი. თუნდაც იმიტომ, რომ „დიდგორი ჩაუკარა საუოეკელი რუსთველისა და თამარის ეპოქას, ეხტეფეტა გადასცა შაქორსა და ბაღანს". დიდგორის ბრძოლა, რომგორც ბარეფეფოფად აღნიშნავს თ. ნატრიშვილი, იყო ოოგეკური შედეგი ერთიანი საქართველოს პოლიტიკურ-ეკონომიკური აღმავლობისა. სულ სხვა ვითარებაა XVII საუუუნეში, სიხსლიანსა და ტრაგიკულ ეპოქაში, როცა ქართველი ხალხი თავგანწირული იბრძოდა ფეზიკური არსებობის შენახვისა ბეიეეეფეფ ბეიეეეფ ბეიეეეფ ბეიეე

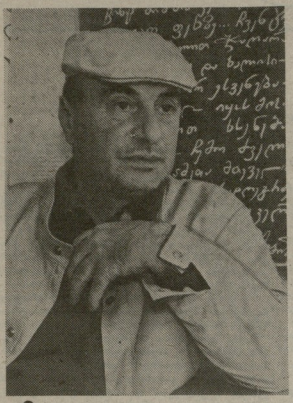

ᲘᲠᲐᲙᲚᲘ ᲑᲐᲖᲐᲫᲔ

ᲙᲐᲠᲘ ᲚᲔᲥᲡᲔᲑᲘ

●

—
წვიმებს, ღრუბლების დარდს რო
შფოთავენ,
ქარებს, თბილ სხეულს რო
მიშოლტავენ,
ქარებს, ოქტომბრის ქარებს.

უფლით დახატულ ქართლის ხეობებს,
ნისლებს, არაგვზე რო მოღრეობენ,
ნისლებს, აძენძილ ნისლებს.

თავს ვეღარაფრით ვეღარ დაიხსნი,
როცა სიცოცხლის მიდგას დაისი,
როცა ღამდება მალე.

ტანგაძარცვული და ტერფშიშველი,
მესხზმრა: ცისკენ მივაბჯენდი,
დახრილ კოლხეთის ცისკენ.

●

მალე დღეები ზამთარს შემართავენ—
უმკაცრეს ცოლს და თეთრს და
ნებიერს,
ბუხრიდან ცეცხლის მრეკავ
კენტაურთა
კედლებს ჩრდილები მიმოეფინენ.

თითქო ჯავშანი შემომალეწეს
ქართლში ნოემბრის სუსხმაც,
ავდარმაც...
მე შევეჩვევი ზამთრის სარეცელს —
თოვლით ალერსი იცის ზამთარმა.

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘ, 25 ᲡᲔᲥᲢᲔᲛᲑᲔᲠᲘ, 1991 ᲬᲚᲘ

სუნი დადგა ვარდისფერი სისხლის,
ომმის მიერ მოძმის დაღვრილ
სისხლის,
შესანახი წვეთ-წვეთა და მისხლით...
(უელვარებს სხივი ეშმას პროფილს)
რატომ მაინცადამაინც მტრობით.

რატომ მაინცადამაინც შორით,
შორი გზა გაქვს გამოვლილი, შორი,
ბაზალეთის მტკივა დღემდე წყლული,
გულშიც მტკივა სამდურავი სოფლის...
რატომ მაინცადამაინც მტრობით.

რატომ მაინცადამაინც გესლი
ერთი გენის, ერთი სისხლის, თესლის,
იქნებ უფრო რუსთაველის ღეკსით,
იქნებ ბევრი სიყვარულით, თრობით...
რატომ მაინცადამაინც ბრობით.

ბასიანთან ტყე რო გვახსოვს შუბის,
უფლის ციხის ღრმა რომ გვახსოვს უბე,
წიწამურთან გაპობილი შუბლიც
გვქონჯნის — სულში გარჩენილი
თრობი.
რატომ მაინცადამაინც მტრობით.

მწუხრის ჩრდილი დაპფენია თბილისს,
მგონი შენაც, საყვარელო, სტირი,
რატომ ჟინი არ გვიკვავს, ეინი,
ერთმანეთთან მისვლის, ერთად
ყოფნის...
რატომ მაინცადამაინც მტრობით.

●

რაც შეეხება ყველაფერს
რაც შეეხება არაფერს,
მე სავსე ვყავდი ყელამდე
დღეს, გუშინ, ადრეც, მანამდეც.

ვერ ვნახე კაცი უებარ
წამალ წყლულზე რო წამისმევს,
სიცოცხლე ვერ ეგუება
დაგვიანებას კრწანისზე.

რადგან ფიქრს რაც უფრენია.
პატარავდება ვიწრო წრედ,
სიკვდილი არაფერია,
ყველაფერია სიცოცხლე!

●

მე მოვკვდი მაშინ, როცა ვიგრძენ მოკვდავი რო ვარ
და მიეხვდი როცა ჩემს ხვედრს — ღვთისგან
ბოძებულ კანონს...
რაკი სიკვდილის გადალეწავს ჩემს სხეულს კალო
და რაკი ჩემი საიმსოფლო მგზავრობის დროა —
დღეებმა შფოთვას შემატოვა და დამიგროვა
ცრუ ზმანებები!.. აქვე ახლო ჭალაკებს შორის
თრთის შეცივნული შემოდგომა, მოთოვოს მგონი
და... ყრუდ მეტკინა სიყვარული, მამულის როა.

ᲛᲘᲚᲐᲚᲛᲔᲯᲐ ᲔᲚᲓᲘᲜᲐᲚᲓᲘᲡ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲡᲠᲣᲚᲘᲐᲓ ᲑᲐᲭᲐᲠᲝᲑᲘᲡ ᲨᲘᲨᲛᲐ ᲛᲝᲛᲒᲖᲐᲠᲐ

სალამი ელდა! ჩემს სიმშვიდეს გადაახატა
დრომ უცნაური შენი ექოც — სალამი ელდა!
გაჩენის დღიდან დამისაგზლა სიმღერა ბედმა
და მზერამ ცივი მწვერვალები გაიაღმართა.

მარტო ვარ, ბედმა სხვა უამრავ ჭირისაც შემყარა,
შემტყორცნა წყვდიადს, მალოთფოთა, მაშარახვეტა.
ახლა შენ დამრჩი, ერთადერთი, ჩემო ქვეყანავ,
ღმერთმა ძაღლივით რომ დამაბა აქ, შენს სახელთან.

მტკვარმა მცხეთასთან მკლავი ტალღით აიტოტავა
და ჯვართან არაგვს აწეწილი თმები შეეარცხნა...
სიყვარულს მოგცემ, სიმღერასაც მოგცემ — ცოტაა!
მოგცემ სიცოცხლეს — ჩემს პატარა უკვდავებასაც!

●

მე მყავდა ბევრი მეგობარი და მყავდნენ მტრებიც,
ვიხსენებ წარსულს, მაგრამ უფრო მომავლით ვთვრები,
აღმართულია სარკმლის მიღმა მთები სვანეთის.
ისე ახლოა საოცნებო ჩემი მინდვრები,
ჩემი ტაძრები, ციხეები — მკერდზე ბინდების
ბრმა ფრინველები ფრთებს ტლანქად რო ასავსავებენ.
შენს ეკლის გვირგვინს დაეჭვებით უცქერს მრავალი,
მრავალი უცქერს გაოცებით, შურით — მრავალი,
სხვაც ბევრი ვიცი გასაკვირი, გადასარევი,
მაგრამ ტკივილად ეს როდი აქვს გულს ანუსხული...
წუხელ ისეთი ნაზი იყო და გაბუსხული
მთვარე...სურვილი მქონდა პეშვით მთვარის დალევის.

ᲨᲣᲚᲔᲠᲘ

ჩვეულებრივად ვარ მარტივი და უშურველი,
ვიკეთებ ნიღბებს შესაფერისს ულმობელ დროსთან,
ხან არლეკინი ვაფრიალებ სიცილის დროშას,
ხან მანეკენდან ბანქოს ქაღალდს ვაძვრენ — შულერი.

ჩასაფრებული ვიღაცის ბედს მგლური სურვილით,
ეს წესი არი დღევანდელი და გასართობი,
ჩვენ ერთმანეთით ვცხოვრობთ, თუმცა მუდამ მარტონი,
სხვადასხვა ცოდვას ვეწაფებით ხარბი წყურვილით.

რადგან უდაბნო არი ნდომა და არ ვიღლებით
ამ გამუდმებულ ხეტიალში ყოფით ძღეული
და ერთმანეთის ვაფათურებთ ხელს განძეულში —
სულში, რომელშიც სატანასაც ერგო ადგილი...

ინებეთ, პირზე აიფარეთ თქვენაც ნიღბები,
ეს საუკუნის თამაშია ერთობ ადვილი.

●

ᲐᲚᲓᲐ ᲐᲠᲐᲑᲣᲚᲘ

არასოდეს ვყოფილვარ ბედთან დაზავებული,
არასოდეს მქონია ტაბლა გამზადებული —
აურაცხელ ქონებით, ბევრი რამე-რუმეთი,
აგერ, ჩემი — პოეტის ბედნიერი სურათი.

არასოდეს მქონია შური ძმის და მოყვასის,
შური სხვისი სასახლის, თუ მდიდრული ბოღაზის,
სიყვარული ყოველის მომდევს კუბოს კარამდი,
— აგერ, ჩემი — პოეტის სავზიტო ბარათიც.

ეხეადა, მიახლოვდება გამომცდელი სინდისის,
შრიალებენ ბალები ოქროყანის, შინდისის,
ღმერთო! გამაცურვინე გზა, ვრცელი გზა ცათანი.
— აგერ, ჩემი — პოეტის აღსარება მართალი.

●

ისე, კაცმა რო თქვას, კაცმა,
რაა პოეტისთვის ჯვარცმა...
თვალი გავაყოლე კოლხეთს,
ტანში ჟრუანტელმა გამცრა.

ზღვიდან მორონინებს ნელა
ნისლი მორონინებს — ცხელა,
უნდა ჩავიკეტო სახლში,
უნდა განვერიდო ყველას.

უნდა განვმარტოვდე ერთხანს
ფიქრთან — ამ ჭირვეულ ღმერთთან,
ღამეს შემარიგოს მერე
ჩემმა გარდუვალმა ხვედრმაც.

დრო მეც გამომთიბავს თავად,
ტკივილს შევეჩვევ... მტკივა,
ვერსად ვემალები სიკვდილს,
სიკვდილს — კვალში ჩამდგარ მდევარს.

ისე, კაცმა რო თქვას, კაცმა,
რაა პოეტისთვის ჯვარცმა, —
ერთი გაბრძოლება ბრბოსთან,
ეკლის დიადემის განცდა.

●

განა ვდარდობ რამის გამო,
არა — უფრო ვერთობი,
გასავლელი თუმც მაქვს ღამის
ულრანები, ფერდობი.

დაიღალა მოფერებით
თვალი ნაწაწალევი, —
ცივი, ცივი პროფილების,
ჩქარი, ჩქარი რალების.

ხშირად საათს ვაკვირდები,
მეჩქარება... ვბერდები,
უმიზეზოდ ავყვირდები,
მერე ვეღარ ვჩერდები.

აქ ამდენ თოვლს და ავდრებს,
როგორ ავუთავდები...
ეს რა გვიან დავიბადე,
ეს რა ადრე ვთავდები.

ᲡᲐᲛᲝᲪᲓᲚᲝᲡ, ᲡᲘᲙᲕᲓᲘᲚᲘᲡ ᲛᲔᲠᲔ ᲡᲐᲗᲥᲛᲔᲚᲘ ᲔᲞᲘᲢᲐᲤᲘᲐ

ბევრმა წყალმა ჩაიარა,
ბევრმა ქარმა გადიქროლა,
დრომ ძარცვა და ატიალა
სიცოცხლე და — გაიყოლა.

ახლა მაწვიმს შენი წვიმა,
თოვამ თოვლი არ მარიდა,
ვაი, ხომ არ დაგიმძიმე
ტანი ჩემი სამარითა.

●

სიცოცხლე უფრო მეტია,
სიცოცხლე უფრო დიდია,
მაშინაც, როცა კენტია
და მარტოა და მშვიდია.

ვიდრე ბოროტი შეშლილი,
ცივი, პირქუში [illegible]
სიკვდილი ტახ[illegible] ყავივით
ღამეში არ გაიელვებს.

●

რო ვფიქრობ შენზე კარგია, კარგი!
ვიცი, ხელს დამრევს მარადი ღამე.
წელს საეჭვოა თუ რამეს ვთარგმნი,
ანდა ღირებულს თუ დავწერ რამეს.

მოგინატრე და ხელს ვიქნევ: მოდი!
მოდიხარ... ჩუმად ჩურჩულებ... გისმენ!
ასე მგონია: მე უკვე მოკვდი,
ასე მგონია: მე ვცოცხლობ ისევ.

●

მწუხრში სანთლები იწვის თეთრები —
განათებული მთვარით ალვები...
შენ ალბათ დარჩი მწყემსი კეთილი,
მწყემსი — ამრილის ღრუბლის არეთი.

აქ ვწევარ ახლა, მთვარის ფეხებთან
ვერცხლის თმებიან ღამაზ ასულთან,
სიკვდილმა შენი გზა დაასრულა
და შენი სულით ზეცა შეღება.

გასრულდა უკვე წელი მეექვსე...
ცხოვრება მიჩანს, როგორც ჭაობი
და ტაიდებულ ცის კიბეებზე
შენი ხრიბი ჩრდილი ჩამორბის.

22 ნოემბერი, 1991 წ.

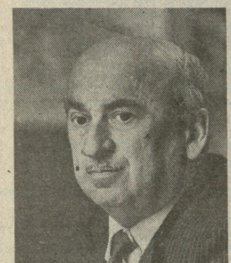

რკინის კაცები

მეხტეხრეთხუეცები თავადი ლუკა მაჟაშვილი და სახლთხუეცები თავადი დავთი ანდღილი, ზაპარიანის მიერ ლაშქრად წყალულა კახბატონმა ალექსანდრემ ტახტის გამგე გიორგი ბაგრატიონის თანაშეწევნად რომ დეიტოკა, რუსეთის დიდი მოგრანის ხორას კოზეფოფის ელჩების შეხვედრად და საგანგო ქალაქ გორში შემოსაკავებად ფლადრიან ცოცხმბრონის აღმართუბს შეეფლნენ, ხალვანაც უფლიდენენ ფალალეთი საკარავნო ჯაჭ ერ ეარეკეთეში, ეკარბანა ზაშმის ხანაზეში გადდიოდა, ხოლო შიდდეგ ადრეულ საპრეთის ხელფეფდ კაროლში ჩავაკეფდა.

ეზოჩკეთ ეარეფდან ხალანგეთი შეეოგაკვნდ ზმის დაბეფლეეს და ჯორის კამეკარეცდლეეეთ: ბოთ კალეეზეზე შეეფნენ ხოფლეეში თითქმის ეკკეი ეკეალ იეიოდა, რომ დღეს თე არა, ხვალ კახეთის ხაკანში ქალაქში ეკეზოეი ეკეერნის დიდი ქარავანი ენდა შემოსეფოდა და ალეაროს ხოფ ხალალალი ენდა. ეკეალ ეაროდ ეარეფ ეარეფ ეარეფ

ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐ

ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲛᲘᲚᲝᲪᲕᲐ

ᲕᲐᲡᲘᲚ ᲒᲕᲔᲢᲐᲫᲔ—70

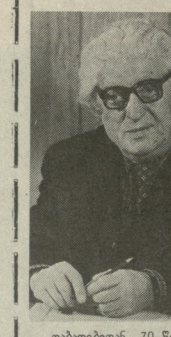

დაბადებიდან 70 წელი შეუსრულდა ცნობილ ქართველ პოეტს ვასილ გვეტაძეს. ამასთან დაკავშირებით საქართველოს მწერალთა კავშირის გამგეობამ იუბილარს მისალმება გაუგზავნა. მისალმებაში ნათქვამია:

ძვირფასო ვასილ! საქართველოს მწერალთა კავშირის გამგეობა, თქვენი შეგიბარი ქართველი მწერლები ყველაზეს ღირსებანაშენ თარიღს — დაბადების 70 წლისთავს.

თქვენ ქართველ პოეტთა ის თაობას ეკუთვნით, რომელიც საბჭოური ახარეზის ორმოცდაათ წლების მიწურულს გამოვიდა. პირველი ლექსი 1957 წელს გამოაქვეყნეთ ქუთაისის საქალაქო გაზეთში და მას შემდეგ ნაყოფიერი შემოქმედებითი ცხოვრებით ცხოვრობთ. 80-ზე მეტი პოეტური კრებულის ავტორი ბრძანდებით.

ქართველი მკითხველი ინტერესით შეხვდა თქვენს პოეტურ კრებულებს „გზები და დღეები“, „თოთწინდის ხალამრები“, „ლირიკა“, „ოხვე ახალი“, „ეაბირი გატეხილია“, „ნარის ციხის ბალადა“, „ლეკსები, ბალადები“, „ლირიკული მინიატურები“... თქვენი პოეზიის ლირიკული გმირის ხატოვანი მშობელი ქვეყნის, მშობელი ხალხის ბედ-ღბილი, მისი წარსული და აწმყო. ეოველთვე ამას თან ერთვის ნათელი ოპტიმიზმი უკეთესი მერმისისა, ქართველი ხალხის ხანუკვარი ოცნების განხორციელებისა და ეხეკ განაპირობებს თქვენი ნაწარმოებების ღირებებებს.

თქვენს ხახავშეო კრებულები „ჩვენი ბუფის მერცხლები“, „მთაში, ზღვაზე, ფიქნარებში“, „პირველი სიმღერა“, „ზოოპარკში“ შეიეკარეს პატარებმა.

თქვენს კალამს ეკუთვნის მოთხრობა „სიკეთილი არავის ვეიხდიდა“ და ეხეები ტიციან ტაბიძეზე, ზალვა კარმელიზე, ხეეერიან ახიანზე, გიორგი ნაფეტვარიძეზე, დია ჩინელიზე, ლადო ახათიანზე... ხშირად აქვეენებთ მხატვრულ ნარკვევებსა და ლიტერატურულ-კრიტიკულ წერილებს.

ქართულად თარგმნეთ ა. პუშკინის, მ. ლერმონტოვის, ნ. ნეკრასოვის, ვ. მაიაკოვსკის, ნ. ტიხონოვისა და სხვათა ლექსები.

წლების მანძილზე მუშობდით ეუროპულ-კაზეთების რედაქციებში, ამჟამად ეურნალ „ცისკარში“ ლიტერატურის და ხელოვნების განყოფილებას განაგებთ. და თქვენი ეელოვნე შეგიქეთ ქართული მწერლობის პრობაგანდაში.

გულითადად გილოცავთ ხაიუბილეო თარიღს მსოფლიო თანამეგობლეს, გისურვებთ დიდხანს სიცოცხლეს და წარმატებებს თქვენს საქმიანობაში.

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲛᲬᲔᲠᲐᲚᲗᲐ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲒᲐᲛᲒᲔᲝᲑᲐ

ᲛᲐᲚᲚᲐ, ᲑᲝᲠᲪᲕᲖᲔ

სანამ დათოვს მარტო მთებზე კი არა...
სანამ წაბლი ყვავილს გადიფეთქავდეს...
სამი თვე და კიდევ მეტი იარა
ფეხზე ხამლით, გულზე ჯვარცმით
მცხეთამდე.

ნახა მიწა, წილი ღვთის დ' განგების.
სანატრელი სხვა რამ რაღა ენატრა.
ხელში ჯვარი... ნაწმამები, ნაგვემი
ზედ იესო, ანთებული კელაპტრად.

კვლავ წამებულ უფლის ტანად
ეგულვის
ნელი ტოტი, ანასხლავი ვაზიდან.
ჯვარი, ჯვარი, ქალის თმებით შეკერული
მაღალ ბორცვზე ანგელოსმა აზიდა,

თუ შენ, ქართლში პირჯვრისწერით
მოსულო,
ხატის წინ რომ ბაზმის კვამლში
მიიხლი...

მაღლა, ბორცვზე, წმინდა ნინო
ლოიცულობს,
დაბლა ლანდი დათრთის წმინდა ნინოსი.

●

ზოლად ბოლავს ბაცი ზეცის კიდე,
სული ჩიტში ჩაფრენილა კიდეც...
ჩემი სიტყვა ღმერთთან რაღას მივა,
მე ვხნავდი და ყანას სხვები მკიდნენ,
ყველაფერზე გული ახლა მტკივა.

კოშკები რომ ოცნებებში ვაგე,
დაიმსხვრა და ჩემ წინ ყრია, აგერ.
სხვა კერპებსაც მომტვრევია მხრები...
არ დამლოცავს ღვთის მოწყალე ბაგე,
მის ერთადერთ სახლს რომ მივადგები?!

ᲩᲐᲪᲮᲠᲔᲑᲐ ᲔᲡᲔᲪ

ბევრი წყლის ავლის და ჩავლის
შემდეგ,
კვლავ ამ ბაღს ვნახავ და სალამს
ვაადრებ.
მწვანე სუროში შეხვეულ კედლებს
უნახავს ჩვენი ქოჩრები ადრე.

წარსულმა გვითხრას და თავი იქოს,
თუ თავის სათქმელს მოძებნის ბაგე,
ჩვენც იმნაირად ვლამბავდით
სტრიქონს,
ვით ეს ჰაბუკი მგოსნები,. აგერ.

ჩვენი ალვები ისევ ისეთი —
კენწეროების თავზევით დახრა...
ჩვენი სკამები, ჩვენ რომ ვისხედით,
ისევ ივსება სხვა ხმებით ახლა.

მწვანე სურო და მოხეტე თქორი
ჩვეულებრივად მოფანტავს ჩრდილებს.
ალბათ ესაა, პოეტ ძმებს შორის,
ყველა სატკივარს რომ აადვილებს.

წუთი სიჩუმის და ფრთების შესხმის,
ვერ თმობს ფრენას და ცაში ხეტიალს,
ფრთხება ჩურჩულით სათქმელი ლექსი,
რადგან ხმაური მაინც მეტია.

ერთხელ დათესილს მეორედ თესენ,
შეხედავ, ჩუმად გვერდს ვერ აუვლი.
ჩაცხრება ესეც, ჩაცხრება ესეც —
ყიეინა, შფოთი, უქმი ხმაური!

ᲐᲮᲚᲐ ᲡᲮᲕᲐᲐ?

პოეზია, ყველაფერში პოეზია —
წრფელი სიტყვა, თქმული ძმობის
თავდებად,
თორემ ნაგვემ ხორცს ჩრჩილები
მოესია
და ეს სული უმიზეზოდ ავდება.

სიტყვა, სიტყვა სათნო, როგორც
დაბამორება,
ჩარჩენილი სულში უალერსებლად.
არა ბოღმამ და ზუზუნა საზანდრებმა,
სული უნდა ამოავსონ ლექსებმა.

ამა, ისე ვინ წუხდება, ვისი ბედით,
ან თავს ვისი სატკივარით ვიღონებ.
ადრე ჩიტის მოწყენაზეც ვიტირებდით
და ნაღველი ამოყრიდა სტრიქონებს.

ეკლებივით ტანზე ეკვი შეგვსევია,
წყაროს პწკარი წყნარად
მოწანწკარებდა.
ახლა სხვაა? ახლა რა დროს ლექსებია?
ძმას ძმის ლანდი ჩაუსაფრდა
კარებთან?!

პოეზია ისევ ისე, პოეზია —
წრფელი სიტყვა, თქმული ძმობის
თავდებად.
თორემ ნაგვემ ხორცს ჩრჩილები
მოესია
და ეს სული უმიზეზოდ ავდება.

ᲕᲐᲡᲘᲚ ᲒᲕᲔᲢᲐᲫᲔ

ᲛᲮᲐᲢᲕᲠᲔᲑᲘ

დღესაც სინანული გულში ვერ მინელდა
და რაღაც ინატრა ჩუმი მონატრებით...
რუსთველის პროსპექტზე გუშინდელ „იმელთან“,
თავიანთ ნახატებს ყიდიან მხატვრები.

ნუ გიკვირს, თვალებში ნაღველი ჩაენთოს,
ლურჯ ზოლად რომ გასდევს ცას დასასრულამდი.
ის ფიქრობს და იქნებ არც ფიქრობს საერთოდ,
ის ფიქრობს, ვის ხელში გადავა სურათი!

გაყიდის, გაყიდის და მთრთოლვარ თიმთიმით
გულიც თან გაპყვება, ამგვარად ნაფერებს.
სურათს დაკკიდებენ საწოლთან ნივთივით,
ან უცნოდ მოხატულ ფარდაგს მიაფენენ.

მე ვიცი, შენ ამას აკამდე ნახავდი,
ვიცი, ამ ნაღველმა არც შენ მიგატოვ.
მოოქრულ ჩარჩოში კამკამებს ნახატი,
როგორც ძველ ტაძრებში კედლების მხატვრობა.

დადიან მხატვრის წინ ლანდები ბინდებად,
ძნელია იდგე და ცდაში გაირინდო.
თუ არ გაიყიდა, ნუ გაიყიდება...
იქნება ჯობია, სულ არ გაიყიდოს...

შენ ფერში ვარამი არიე, მხატვარო,
ამკობდი, მბზინვარ თმებს ბინდიდან ვარცხნიდი.
ახლა ღრჯუ ცხოვრება უმისოდ ატარო?
ყიდი და არც ყიდი! ყიდი და არც ყიდი!

გაყიდე, ძმაკაცო, გაყიდე, გაყიდე,
გაყიდე და გადი საყვარელ ბაღიდან.
ხომ ნახე... მას ადრეც ხომ ვარდებს აყრიდნენ,
ნახატი კი არა, სული რომ გაყიდა.

ეხ, სული... ეს სულიც ხომ ერთი ჭირია
და კაცმა არ იცის, ვის ვისთან ვერევით,
ოღონდ სული ისეთი ქსოვილი სჭირია,
ის ნისლი სჭირია, ის ნისლი, ფერები...

ბედზე გატირება გულში ვერ მინელდა,
ნეტავ, რა ინატრე ჩუმი მონატრებითი...
რუსთველის პროსპექტზე გუშინდელ „იმელთან“,
თავიანთ ნახატებს ყიდიან მხატვრები.

ᲐᲣᲪᲘᲚᲔᲑᲔᲚᲘ ᲨᲔᲜᲘᲨᲕᲜᲐ

ეურნალ „კრიტიკის“ ამა წლის №-4 ნომერში დაბეჭდა დავით ჩიხლაძის წერილი „ახალი თაობა ქართულ პოეზიაში“. მოგახსენა, რომ ეს ნაშრომი ბნიშვნელოვანი მოვლენაა თანამედროვე ქართულ კრიტიკაში, არა მხოლოდ ახალი ორიენტაციით ჩვენი მწერლობის განხილვის მეცდელობის გამო, არამედ — იმიტომაც, რომ, ბოლოს და ბოლოს, დაიბადა ამ სახის კომპეტენტური წერილი, და მის უკან — დაბეჭდითებთ მსურს ამას ალნიშნავ — ლიტერატურის, როგორც პროფესიონალის, ფრთადა ეატიონაა ხაგულვებელი.

მე ლიტერატურული თაობის ფენომენთან დაკავშირებით ხაკუთარი თვალხაზრისი მაქვს, რომელიც არსებითად ეწინააღმდეგება თაობის შესახებ მითითებული წერილის ხაუოველად მეგობარე პრინციპებს (იხე, როგორც, ხაეროდ, 60-იანელებსა, 80-იანელებაზე და ა. შ. მწერლების ჯარმოდგენა) და არც მასში გამოთქმულ ხეენ ხხვა დებულებას ეიზიარებ, მაგრამ მხარს ეუჭერ წერილის ორიენტაციას და პათოსს. რაკი წერილში ჩემზეეცაა — როგორც 80-იანელზე — ხაუბარი, მსურს მხოლოდ ერთი პრინციპული ხასათის შენიშვნა გამოვთქვა ამ ადგილთან დაკავშირებთან, რომელიც ახე ეჯერს: „ამჟერად შეუძლებელია აგრეთვე ამის განხილვაც, თუ რა დამახასიერება მიუძღვის უშუალოდ წინა თაობას — ვახტანგ ხარჩილავას, ეაკა ბორნაულს, ბაღათურ არაბულს, მაკეალა გონაშვილს, დალილა ბედიანიძეს, ბორკნა ჯაკეკლიანს და ხხვ. (ერთად თუ ინდივიდუალურად) ამ ახალი ტალღის ჩამოყალიბებეში“. მე თავიის ხახელით ვერ ვილაპარაკებ და ამიტომ ვერც ამის მხაკეკოდ გამოკეფვები, მართალია თუ არა დავით ჩიხლაძე, როცა მის მიერ გამოკეეფილი თაობის შიგნით ამას წერს, ამიტომ მხოლოდ ხაკუთარი თავის შესახებ ვიტყვი: ჩამოთვლილ პიროვნებებს არათუ არავითარი „დამახასიერება“ არ მოუძღვით პირადად ჩემს „ჩამოყალიბებაში“, არაფერ მათ თითო-ოროლა ლექსი თუ მეკნება წაკითხული. და ამ ლექსებს არ დაუტოვებიათ ჩემზე შთაბეჭდილება, რომ მათ ავტორებს ვინმეს „ჩამოყალიბება“, მით უმეტეს — „ახალი ტალღის“, შეეძლოთ; ისინი ამ რანგის პოეტები, გულისხმელად თუ ვიტყვით, არ არიან. ხაეჭიროება მოითხოვს, აქვე დავსძინო, რომ ჩამოთვლილ პირებთან არავითარი „პირადი ანგარიში“ (ჩვენი ლიტერატურული ცხოვრების უძირითადეს ატრიბუტად რომ იქეა) არ მაქეს გასაწევრებელი; პირიქეი: ხალთერ არაბული. მაგალითად, პირველი იყო, ვინც ჩემი ლექსები გამოაქვეყნა, და — არა ერთხელ, რისთვისაც მისთვის მადლობის მეტი არაფერი მეოქმის.

შორს არაა დრო, როცა ქართული ლიტერატურა თავიანი ეანეკოთარების ხუნებრივ ეზას დაუბარდნდება და არსებული მოვლენების ახპარეზი ეახდება, რაშიც ღირხეული როლი ეკრეკულეს აზრს უნდა შეასრულოს. ეეშმარიტი კრიტიკა კი ლოთალურად გამორიცხავს, ყველა დიდი ლიტერატურა ეკატრა. ხიეეარელნი ლეონ ფილი ხეროდენ ამ ხამართლიანი კრიტიკისა.

ᲓᲐᲕᲗᲝ ᲑᲐᲠᲑᲐᲫᲔᲡᲘ

„ვაჰ, დრონი, დრონი“

ბიძინა გიორგოზიანი

ბოლო დროს, ჩვენს პრესაში გამოჩნდა სტატეები, რომელთა ავტორები ცდილობენ გაარკვიონ საბჭოეთიდან და პირველებმა ურთიერთმიმართულნი არსნა ამ ტბეტად დელიკატურ საკითხს ეხება გაზეთი „ლიბერტი“ 11 ოქტომბრის ნომერში დაბეჭდილი ერთი წერილი, ეკრძალოდ მიხი მოსაფიფიშვილის „ეამპანობა“. მიეგილოდ ეს წერილი, როგორც ერთ-ერთი უნიკერსალური დამბასსიათებელი გარკვეული გაწმყობლების ხალხსა და შეკუდგეთ მის განხილვას. „კატრსეულ განსაზღვრებით ამ პოლიტიკა ექვიდებარება მორალს, ანდა პირიდან მორალ პოლიტიკასო“ — ვვამეტნობენ წერილიდან.

„სამუდამო კარჩაკეტლობისათვის, ბნელში ყოფნისათვისაა განწირული ის ქვეყანა, სადაც პოლიტიკა ექვიდებარებს მორალს და მედიერია ის ქვეყანა, რომელს პოლიტიკა ზნეობას ემორჩილება, ასეთი ტენდენცია შეიმჩნევა დღეს თანამედროვე მსოფლიოში.

ყოველი ქვეყნის პოლიტიკა, რომელთაგე ერი წარდგება და ბოჭმედებს მსოფლიო არენაზე, უნდა ამაყოფილოვდეს სახელმწიფოთაშორისო სამართლის ნორმებს. ამა თუ იმ ქვეყნის პოლიტიკური კურსის მორალურ თუ ამორალურ მხარეზე მსჯელობა შეიილება მხოლოდ მას შემდეგ, რაც განხილოვა და დადგენ თანაეედრო

გუსტავ პერლინგ-ბრუქინსკი

მაქსიმ გორკის სიკვდილის უკიდა ვერსია

„რუსეთში ნადეგდა კრუპსკაია და ვინმე ვ. სპერანსკის მიერ აკრძალული ალკანის, კანტის, ზიმენსაუერის, ვულ. სოლოვიოვის, ტენის, რუსანის, ნიცშეს, ლ. ტოლსტოის, ლესკოვის, ისენსენის და კიდევ ბევრი მსგავსი ავტორკოსის კითხვა... რელიგიის განკოფილებაში უნდა ყოფილ მუშაოლად ანტირელიგიური წიგნები“... „კ. იცით, დღესასწაულთან ბეზობია, — თითქმის ყოველდღეს ფეიერვერკი, პროცესიები, ზეცა და „ხალხის ზეიმი“. ჩვენთან კი?.. ფული მერეკა.“

გორკისა და ოდესელების ზორის ბეკობრობა და ბამოწერის ბამოულიდნელად შეწყდა 1925 წ. ივლის-აგვისტოში უბრალო საბაბის გამო; დღეს თამამად შეიძლება საბაბი ბრალეულად ჩაეთვალოს „ხალხის“ სორენტოელი თანამედავტორის (მ. გორკის — მთარგ.) ოდესელებისადმი გაგზავნილ ერთ-ერთ წერილში ეკოთხულთან: „კ. ბენოვ, ხან კვირას ცხოვრობდა ბ. ბ. კრიუჩკოვი, ადამანი, რომლისადმიც უზეკეულოა ბადავარებანი ფი ხაქმანია; რასაც ის ბეკვნა, — ერთობ ფასეული და ბნიშველოვანია“.

ვინ არის კრიუჩკოვი? იმ წლებში, რომლებზედაც ალია ხაუბარი, იგი იყო ნდობით ალეურული ადეენტი, მ. გორკის და ბერლინის ფილიალის „სორიფიშორიფი წიგნის“ დირექტორი; ინამდეროოდად, ეკეთანაიად ჩანს IIIკ-ს ადეენტი, ბინენილი მწერლისადეის ამ ბიზნეთ, რომ იგი ეგზიშარიტი ბაზისეენ ბიეშარა. ოდესელეენი წერს: „კრიუჩკოვმა, თანდათანობით და დათმენით, როგორც თხუნელამ, ნელ-ნელა ბაიკეთა გზა გორკის ყოველკვარი ლიტერატურული და ფინანსური საკმეების ბართვისაკენ. რის შედეგად ბახა და ბაკხმს (გორკის ეკეთი, რომელიც ავრეთვე აკარძოებდა ბამის საკმეებს) შორის წარმოიშვა წინააღმდეგობა, რაც ბაშინვე იყო შემჩნეული“.

თქმა ინბაა, რომ კრიუჩკოვი, ალბათ, ჯეიან წლებში იყო IIIკ-ს ადეენტი, ცოტა არ იყოს, ხიდრანდალი. ეკეთანაიად ალია ადეენტი გორკის ხაკეთოა კავშირში დაბარეენის შემდეგ, რასეთსაც გახდა მწერლის პირადი მდივანი, ეს ის კრიუჩკოვია, რომელიც 1938 წლის ბოსკოვის პროცესზე ბაადანაშაულებს გორკისა და ბაკხმ პეშეკოვის სიკვდილში და დაჭრილებს.

რა შეიტყობინა კრიუჩკოვმა გორკის სორენტოში ყოფნისას ისეთი „ხაეთქველისა“ და ბნიშველოვანი?

ჩვენ, ეკეთ ბარეშეკი, ამას ვერაფერრა გავიგებთ, თუმცა, ბინა ვიზეკან უშეალო ბმეეეი ცხადეი ალია.

როგორც ჩანს, ხაკმაანმა ხტუმარმა შემლო ეკმარტების გზაზე დაეეენებინა ანარქიკეეეი ბანაბინაკელი, რომელსაც ეკეთეი წერილში, რომელშეც გორკისა და ოდესელების ზორის ურთიერთობა ბაიოეეა, ჩვენ ვხედავთ ცნობას ამის შესახებ, რომ „ანტანარქისტების“ ავტორმა დაიწყო ბილალარკეეა „ხეესელის“ ეტერბურგში დაბეკმევის თაობაზე, ოღონდ ეურნალის რედაკტორად უნდა გავრიკელიეოლიყო ხაზეკარეეენ. ეს გადაწყვეტილება შეგაგრძელეთ იყო ადეილური არეეუნტაციეთ. ბეკვეეს ფაბი — ანტეოიანენ ბ. გორკი ოდესელების — ხაბეთა რეეეეენი ბაცალეენ ბეკეეენ, ეიდრე ეერმანიაში.

ერთი ხიტეეენი, პირეეენი რაეუნდი ირობაბრალეა გორკისა ბოსკოოთან დამოკიდა, ოღონდაც, ერთი შეხედეთი ორეეე მხარის კომპრომისით, სინამდეილეში კი ბაიპარეეა ბოსკოოთა, რომელიც ამბობდა: „ისიც კეეეეა“ — ხაბლში არ დაბრეენდა, მაგრამ დახაზეენდ თავისი „ხეესელი“ გამოგაზეენა.

სორენტოში კიდევ ეეეე

ამავე დრო, თუ მაქნიმ პეშოკის ხელზე ხასვითია კავშირში შემპარნაში ებანავა, ეთამაშა კარტი, შეეცდინა ქალები, გამოეფხიზლინის ოფიციალ ზეთებში ეი მოელა ავტომობილეთ გატაცების ხერელი. და წინ არაკინ ალდგომოდა, ამისათვის ხაჭირო იყო დეკორატუნა ხერელი ხმამალი ამის ლაპარაკია, რასაც ფეჭრობდა, ამისათვის ხაჭირო იყო ჩრიგეზეთი ობაზ, რომ მაფის კარზე ყველა ხაქმე ამეფიეცა მეკიეე ხელი „ერეკ ჩკანა". რაც შეეხება ნაფეფილს, ხაკმარისია თქვამ, რომ ის მალეე ბიზეთა თუ რამდენად ხამიოთია კრემლის ფლინტი, ვიდრე რომანაში ხორეტანოს ეკეთა.

ამეთ ვითარებაში არა გვაკვს არავითარი ხალუფალი არ ეეზდოთ 1938 წელს პროცესის ხამრალდენი ჰეკმ, რომელშეე ნათქვამია, იაგოდან ნაწილობრივ პოლიტიკური, ნაწილობრივ კი პირიფნელი მოსაზრებით (ცნობილი იყო მაფი ხიუპარული ნალეფადობა) გადაწყეეტა თქვეფენად გადეზავანა მაქნიმ პეშოკი. დიდი მონდომებით შეეფდა ჭკვალეფნის გეგმის შესრულებას კრიეეკოკი, ფუნდ დეეთროთ მაქნიმ პეშოკი და ლაზ ეკარეკოდენენ მაქნიმ პეშოკის „ტროციკის ალენგბინ" მიერ მოკლეაზე. 1934 წლის 12 მაისს, მაკლეეე მაქნიმის ხაცდალის შემდეგ, სტალინმა ეორკის მიხეეკი წერილი: „თქვენთან ერთად ეწუფვართ და განგიცდით უმეფერესს, რომელიც ახე მოელილნენლად და უცნაურად დაკეკეტეთ თავს ეკელას. ჩვენ გვეკრა, რომ თქვენი ვალეტეეფი ეორკისეეფილ ხოფილ და დიდი ნუნა გაკოლილეს ამ ბრძეკ გამოცდას". ვინ იცის ეორკი, ამ წერილის კითხეის დრო, მიხვდა, რომ მაფსა და სტალინის ურთიერთობაში გაჩნდა მოეუხლეფეეფი და ავეეფდი ჩრდილი.

VII

1938 წლის პროცესის ხამრალდენო დასკვნის მიხედვით, მაქნიმ პეშოკის ხიკვდილის ორი წლის შემდეგ, შეუცალელ კრეჩკოკს იაგოდან ახალი ბრძანება მიხეა: კრემლის ეკიმენთის ერთად მოემზადებინათ ეორკის „ხაეფდილინო" ხიკვდილი. ვიხვან მიიღო ახეთი ბრძანება იაგოდან? ხამრალდენო ჰეკმნი წერია, რომ ახეთი ბრძანება იაგოდან მიიღო „ეუხარინეფ-ტროციკისტული მლოკოვან", რიდანაც ეორკი ეფფიკ ერთეფელი იყო ხალინინის, ნამეტანს ეპეზდა ამ ნამეტანი ალფრთოვანებენეი იყო მაფი პოლიტიკეთ. აკეცნეფ, რომელიც კეოფეს ხამრალდენო დასკვნაში ფიგენენო ამ პუნქტზე, ფუვეთს განსაკეთრებულ ეეკეს. არ არის არც ერთი ჩვენეეფ 1938 წლის პროცესზე, რომელშიც ხაზგასეფნილი არ იყოს ხალინინის და ეორკის ეეფდრო ხამიოზი. ეი, რამდენნიმე ადგილი „ანტიხაპეფიოური მემარკვენე ტროცკისტული ბლოკის" ხაკმის ოფიციალური ბენეზარიფიული ანგარიშიდან, რომელიც გამოსცა სსრკ-ს იუსტიციის სახალხო კომისარიატმა.

ეაპრილი: დიდი ხნის განმავლობაში მემარკვენე ტროცკისტული ცენტრი ცდილობდა გავლენა მოეხდინა ეორკეზე და მოეეეკეკინა იგი ხტალინის მეფიდო თანამშრომლობისაკენ. ამ მიზნით კამენევი, ტიხეაკი და სხვები დაუკავშირდნენ ეორკის. მაგრამ ეეკრავთარ რეალურ შედეგამდე ვერ მიაღწეფ. ეორკი ფარჩა ხტალინის ერთგეფილ. იგი იყო მხარეთი მოამბრე და დამეკეფილი ხიხა პოლიტიკური ხიხაზა. რამდენადაც მემარკვენე-ტროცკისტულ ბლოკს ხერიოზულად ჭკოლნენ კიდეეეკეკინ ხტალინის ძალაფფლეს დაიხმაბა, ცენტრს არ შეეძლო არ გაეეკვალინენინა ეორკის განსაკეთრებული გავლენა ხაკეთრო კავშირში და ფეფრეთში. ჩვენ ამის ახე დატოვება კი არ შეგვეძლო. ეორკი რომ ცოცხალი დარჩენილიყო, ის ჩვენ წინააღმდეგ ხმას ამაღლებდა. დაკვალკენო, რომ ეორკის ხტალინს ვერ ჩაეოფაცილებდით. ეფერთიანეფი ცენტრი იძულებული გახდა ჩამიცილინანა ეორკი.

RIAMPO: ვიცი, ტროცკის კარგად მოეხსენებოდა, რომ ეორკი მას გარეკრად და ავანტურისტად თვლიდა. მეორეს მხრივ ეუფლიათდა შეეგობრობა ხტალინთა და ეორკეს ხაეოფეკლოდ ცნობილი იყო, ის ფეჭტი კი, რომ ეორკი იყო ერეეეკი პოლიტიკური მომხრე ხტალინისა, ჩვენ ორგანიზაციაში ალეარეფდა მთხეფნი ხიძეკეფდ. ბუხარინმა ჩვენეეფნი ალნიშნა, რომ 1935 წელს ტომსკიმ მან ეთქმა: ტროცკისტელმა ჭკეფმა ბლოკის ეპერთანიეფდ ცხეტრო შეიოგვიფაკა ეორკის წინააღმდეგ მტრული აქტის მოწყობა, ოდვანაც ის იყო ხტალინის პოლიტიკის მომხრე. ბუხარინეფ ალეანა, რომ ერთი შეხვედრაზე ტროცკეკ განაცხადა: ეორკი მეტრო ოდა ეორკეზ ეეფ ეფეიეფდა ხტალინთან. ეს კოლოსალურ როლს თამაშობს ხაბჭოთა კავშირის შუახეზე დემოკრატიული აზრის ჩამოყალიბებაზე მხოფლიოში და ბაბაკეთრებეთ ეეროპაში. ეორკი ძალზე პოპულარეფია, როგორც ხტალინის ახლო მეგობარი და პარტიის ეენერალური ხაჩის გამომხატველი. ინტელიგენციის ჩვენი ძველი მომხრენი ჩვენგან უმთავრეად ეორკის ეეგალენენის გამო ჭკვიდნენ. ჰაეედან ეაკეთდ დაბკვნა: ეორკი ეეფ მოვიეელოთ. ეკადეეი პიატკოეს კატეგორიულად შემეფდა ინსტრუქცია: ეორკი რამენაირად ფიზიკურად უნდა ვანადგურეფდ.

რიგორც ვხედავთ, 1938 წლის პროცესის ორგანიზატორები ბეეელ ტკავნე ტერეპიან, რომ ხაზგასმით აღნიშნონ ეორკის ეი ხტალინის მეგობრობა.

დეკეეპრეფდეთ იაგოდან. მაინც ვიხკან ინიციატორი იაგოდან ხანამდეილი პეშოკის მოკლედ ბრძანება? მოსკოვის ბოლო პროცესზე ყველა ბრალდებულთა შორის, იაგოდ ერთადერთია, რომელის მიმართეა ოპოზიციონერის ბრალდების ხეეეკეფა ყველაზე ამხეარდული და დაჯეკრენელი იყო. ხაბეგოთა პოლიციის მეთაური ხტალინის ბრძანებეთის უხიტკეთო შეხრულებელი გახდათ. მაგ რატომ დახვეს იგი ბრალდებულის ხკამნე, თანაც პოლიტიკურ პროცესზე, ამის ხაცალეფ, რომ იგი თავიდან მოელილინანი, თუ ამის ხაეერიოეა იყო, უხმაურო ადმინისტრაციული წესით?

ამიტომ, რომ ეეო ახეთი ეარეეოეთანი, ამხნეეენნი ანა მარტო პროცესის მეკანიზმსა, არამედ ამ ხერეხებისაც, რომლებეე კამოეეენენოოდ ხაბჭოთა კავშირში ხაალეფლო პოლიტიკური ჭკალეფნებეხთვეს.

ბოლოეს პროცესის დამთავრებისთანავე, ტროცკეკ თავის „ხოლშეეეკ-ლენინეფეთა ოპოზიციეფ ბიულეტენში" (პარიზი, 1938 წ.), გამოაქვეეენა უაღრესად ხაინტერესო ხტატეა „ეეენინ იაგოდან როლი". იგი წერდა: „იაგოდან ხიტყუვეთი (5 მარტის ხხდოსეე) მან თავის ხეიქვეეიეთეს ლენინგრადში მიცეა დავალება არ შეეშალთ ხეილი ეორკის წინააღმდეგ ტერორისტული აქტის მზადებისათვის. ბოლეეეკ, მიეეეფილი OГПУ უფროსისაეან ეორკის მოკლედ ბრძანენის გაეეეფას უფრიდეა. რატომ გაიეა ახეთი ბრძანება? შეეახენეთ ტროცკის ნათქვამთან ერთად შეეფდეკ ფაქტებს: ეორკი მოკლა 1934 წელს პირველ დეკემბერს უეცნობეა ლენინგრადის ხტეფნეტმა ნიკოლეეეკ. ჭკალეფნის და მის თანამონაწილეფთა ხასარჩელო დახეარეულა მამეფნარეოდდა. თოთხმეტივე ბრალდებულს გამოეეეხალს ხიკვდილის განაჩენი და დახეარიტეს. მაგრამ ვამოიჩინეს დანაშაულებრივი დეფდევრეობა, ამ მიიღეს ალეეეფეეეენი ზიმეეი ამ ფიფეეეკ ალეეეფ ეეფ ეეე

ავთანდილ ხარაიშვილი

შამილის სულელი

ჯობან დუდაევისადმი

შამილის გულით ვეძებერთო ვერაგს,
უდღეურებთან — უარი ნდობას!
კაკაესიონზე წამოსულ ძერას
ახარებს ჩვენი უამინდობა.
ერთად ვებრძოლოთ ნაშიერს სკვითის,
რომ ციმბირელი დათვი სტროფეს,
რომ წინაპართა ველური მითი
ცხვირწერ ვუხანჯლოთ უცხვირპიროებს!
ვართ შერცხვენილი სულთან იმამის,
ვინც სკვითს პირველმა დაარქვა ღორი,
კაკაესიონის მართლაც დიდ მამის
წინაშე ყველა არა ვართ სწორი.
მთელ იმპერიას ებრძოდა ერთი,
ცხენის გავაზე გაკრული გულით;
ჰქონდა თვალები აღმასის მკვეთი
და ბედაურის გავარდნა მგლური;
ჩაძალებული ომი ბირთვული
არავინ არ გვინდა ამის თავდები ულ!
ბოლო ყაენის ფლიდი ფატული
უკვე მზადაა გადასაგდებად!

თვალი უჭირავ... ცისფერ მხარეზე,
დავიმოთ? — ...ანამდე ნურც გაეხართო.
თავად მათხოვარს — დასახმარებელს,
რა დარჩენია, რო დაგეხმაროს!
აქ საბუთია ისევ რაზეა —
არავითარი ყაზნა-სამარა,
რისი ეგროვა, რა ეგრაზეა —
ჩვენი მხარეა მისი სამარე!
არავითარი დათვთან დათმობა!
ნუ გავერთხმებით მათხოვარს
ფერხთით —
ის არ დაიშლის თავის დათვობას,
თუ არ ვიწამებთ, —
ჩვენთან არს ღმერთი!
რაც გვაშიშლილს, ისიც გვეყოფა,
(ყველას საკუთარ კუჭის აქვს დარდი!),
ხოლო სხვის სკაში დრუნჩის შეყოფა
ზნე-ბუნებაა ციმბირელ დათვის!

17 გორაგობისთვე, 1991 წელი.

„კლდეკარის“ პირველი ნომერი

ახლახან, მკითხველმა მიიღო ჟურნალ „კლდეკარის“ 1991 წლის პირველი ნომერი.

ჟურნალის რედაქტორია ოთარ ჩხეიძე.

„კლდეკარი“ — ქალაქ გორისა და გორის რაიონის პროფესიული სალიტერატურო-პუბლიცისტური ჟურნალი 1992 წლიდან გამოვა თანამშრომლობით, ჯერჯერობით, სამ თვეში ერთხელ.

როგორც ანოტაციაში ვკითხულობთ, „კლდეკარი“ არც ავტორთა და არც თემატიკის თვალსაზრისით არ შემოიფარგლება ქალაქ გორითა და გორის რაიონით. ჟურნალში გამოქვეყნდება საერთოდ თანამედროვე ქართველი მწერლების შემოქმედებითი ნიმუშები: ლექსები, პოემები, რომანები, მოთხრობები. მოგონებები, კრიტიკულ-პუბლიცისტური და ზოგადთეორიული ხასიათის წერილები, — თარგმანები თანამედროვე და კლასიკური უცხოური ლიტერატურიდან“.

ჟურნალის კოლეგიის და სარედაქციო კოლეგიის მცდელობით, როგორც — მკითხველები თავადაც დარწმუნდებიან, პირველი ნომერი სასიტერესოა და მრავალფეროვანია. ყოველი ავტორი თითქოს საგანგებოდაა შერჩეული, რითაც გამოიხატება მკითხველებისადმი პატივისცემა, იმედის გამართლება.

მიეყვევი ჟურნალის შინაარსს. პოეზიის განყოფილებაში დაბეჭდილი მანანა ჩიტაშვილის, მიხელ ქვლიკაძის, ეთერ თათიაიძის, ტარიელ ხალხელაშის, მაია ჯალიაშვილის ლექსები.

პროზის განყოფილება ვეთაკვაზოს გიგი მარგველაშვილის რომანით — „ეპეცალს“ — შეესავალ, რომელსაც ერთვის ნაირა ველაშვილის ცარე წერილი — „ორიოდე სიტყვა გიგი მარგველაშვილზე“. მკითხველი მეტად საინტერესო ცნობებს მიიღებს ამ ორგანალური ხელწერის, გერმანელენოვან ქართველ მწერალსა და ფილოსოფოსზე.

მკითხველები ამავე განყოფილებაში გიეკნობინან ზაურ წაქაძის, ნოზრიკეან არაბულის და ლია ყაბაშვილის ახალ მოთხრობებს.

ჟურნალი იწყვის ბეჭდვას გრიგოლ“ რობაძეძის აწ უკვე ცნობილი ნაწარმოებისა — „გრაალის მეცველნი“ (ვასაკანერეულია ნაირა ველაშვილის მიერ).

ჟურნალს აქვს განყოფილება „მოგონებანი“. ამ განყოფილებაში გიეკნობინი ლადო სულთანიძის „ცხოსსაზარიანას“ — კალიმაშენ გადასახლებისდროინდელ მოგონებებს, რაც გვარწმუნებს, თუ რა უსამართლოდ ისეკიბოდნენ ადამიანები, რა უსაზღვრო იყო მათი ტანჯვა, თუნდაც ამ უდანაშაულო, ოცვამოელილი პოეტი კაცისა.

განყოფილება — „ისტორიის ფურცლები“ მკითხველებს სთავაზობს ახალ მოსაკვლის ვახტანგ ჭელიძის „ქართული ცხოვრების ქრონიკებიდან“ — „კოსტანტინოპოლის დაცემა და ქართული ელჩობა“.

„წერილების“ განყოფილებაც მეტად საინტერესოდ წარმოგვიდგება. დაბეჭდილია ოთარ ჩხეიძის პუბლიცისტური წერილი „მრავალტანჯული რუსეთი“, რომელიც მოგვიანებით დანახული და გაშუქებული ღღეგანდელი დღის ფოხზე, კერძოდ, 1991 წლის აპრილის მიხედვით.

„კაცთათვის მსახურება — მსახურება ღვთისა“. — ამგვარ დასკვნას აკეთებს გაბრიელ ქიქოძის ერთ-ერთი ქადაგების საფუძველზე ილია ჭავჭავაძე. ილიასეულ დამოკიდებულებას გვაცნობს მიხეილ მაზარაძის წერილი — „გაბრიელ ქიქოძე ადამიანის დანაშრეკების შესახებ“.

ზურაბ კიკნაძის წერილში „თასს სიმბოლო კეთილურს მითოსში“, განხილულია თასის სიმბოლო ბერძნულ ეპოსში.

და ბოლო განყოფილება — „მოგონებანი“ ... ეკუთვნის ... ...